

Dette er mig udenfor al Tvivl, og derfor tror jeg, at det er klogest at standse ved det første Trin; ere vi først paa Veien ned ad, saa er det vanskeliggere at standse siden. Jeg mener, at vor Valgret for Tiden ikke i fjerneste Maade trænger til nogen Udvidelse — jeg vil dermed ikke sige, at jeg paa nogen Maade tænker paa at indskrænke den — men jeg vilde ønske, at man i Stedet derfor vilde søge at faae de saa og smaa Grændser, som Grundloven har sat for den, saa klart bestemte, fortolkede og udførte og en Kontrol indført for, at de i Sandhed overholdes. Jeg tror heller ikke, at ret Mange ville kunne ønske disse Grændser udvidede, eller at Bælgerforpset forøgedes med omtrent samme Antal, som det alt har, fra 300,000 til 600,000. Jeg paastaar, at dette ikke vilde være i Samfundets Interesse. Det maa ingenlunde forståas saaledes, som om jeg vilde fornægte Kvinden de samme Evner som Manden; men selv en ivrig Reformatrice har i et Glypekrift for et Lars Tid siden, dog tilføjet: „i alt Fald tilbørlig“. Det vil jeg hellere udtrykke saaledes, at Kvinden har de samme Evner som Manden, men hun har dem noget anderledes fordelte, og for ikke at komme ind i Vidtløstigheder, som ikke høre hid, skal jeg blot sige, at efter min Mening er Hovedforskjellen mellem Kvinden og Manden den, at hos hende er Høvelseslivet og hos ham er Forstandslibet stærkest — det er Hovedforskjellen. Andre Forskjelligheder skal jeg som sagt ikke komme ind paa. Nu er ganske vist det at have et stærkt Høvelsesliv et stort Fortrin, og det er Tilfældet med Kvinden; jeg erkjender, at f. Ex. Fædrelandskjærligheden hos hende er fuldt saa varm, ja vistnok varmere end hos en stor Del af Mændene. Dette have Kvinderne jo ogsaa vist ved den Bevægelse de have sat i Gang for at yde Bidrag til Forsvaret. I store bevægede Diebliske, hvoraf vort Land har gjenlemlevet adskillige i de sidste 50 Aar, tør jeg sige, at Kvinden har vist sig oplagt og skiftet til at spille en meget virksom Rolle som tilskyndende eller advarende Mændene. Men jeg tror paa ingen Maade, at de ere særlig stilkede til Lovgivningsvirksomhed; thi rolig Overveelse og logisk Slutning turde vel være Hovedbetingelserne for med Held at kunne deltage i den. Jeg seer, at den ærede Ordfører i Folkethinget har ment, at naar Kvinden kom til at deltage i det politiske Liv, vilde den Tone hørt man forhandler blive urbanere, høfligere, velvilligere. Ja, det tror jeg gjerne, i Begyndelsen især, naar man vil lægge an paa at vinde Kvinden, saa vil man vist ikke undlade at være meget

høflig. Men dersom der kommer stærkt bevægede Diebliske, tror jeg, at Kvindens Ophidselse baade er stærkere og vanskeliggere at dæmpe end Mændenes, og da kommer man mindre let til den roligere Overveelse, hvori man dog i en Lovgivende Forsamling altid burde befinde sig, især naar man skrider til store og vigtige Afgjørelser. Dertil kommer nu, at vore Kvinder slet ikke ere forberedte til at træde ind i politisk Virksomhed. Jeg vil naturligvis ikke her gjøre noget Angreb hverken paa den kvindelige eller paa nogen anden Undervisning. Men naar man her skulde begynde paa noget saa aldeles Nytt, som endnu ikke er set i noget europæisk Land, at Kvinden skulde deltage i Valgmøder og i de Lovgivende Forsamlinger, vilde de dog vistnok mærke, at de savnede adskillige Forudsætninger og det, ikke blot Kundskab til den bestaaende Lovgivning, som vi Andre ogsaa kunne mangle mangen Gang. Der maa være en hel Del Sagkundskab samlet i en saadan Forsamling, om den med Held skal kunne afgjøre de den forelagte meget forskjellige Sager. Og ganske uden Forundskab i den tidligere politiske Historie og i det Hele i Fædrelandets og Udlandets Historie kan man ikke være, naar man her skal kunne virke med Held. Dertil ere Kvinderne hidtil ikke opdragne og underviste efter min Mening. De ere opdragne til mange andre gode Ting; men Historie og navnlig den politiske Historie tror jeg ikke har været nogen Hovedgjensstand for Undervisning noget Steds, for i den allerneueste Tid og da kun paa ganske enkelte Steder. Jeg tror nu heller ingenlunde, at Kvinderne i Almindelighed i deres store Flerhed ønske at opnaa politisk Valgret. Man har i Fjor modtaget en Adresse fra 17—1800 Kvinder i Kjøbenhavn, og man har i Aar faaet en fra Varde. Lad os nu ogsaa tillægge de ærede Kvinder i Varde og Kjøbenhavn samme Betydning. Jeg vil ikke fornærme den Ene paa den Andens Betsotning, men jeg vil dog gjøre opmærksom paa, at her i Kjøbenhavn samles naturligvis de største Modfætninger, her findes vistnok de mest radikale, mest fantastiske og mest voldsomt fremadstræbende Kvinder; men at de fandtes paa Vestkysten af Sylland har jeg aldrig hørt, og jeg tror det heller ikke. Det undrer mig alligevel ikke, at man har kunnet samle saa mange paa noget af Stederne. Men hvad vil 36—3700 forslaa mod den Million, som Danmarks Kvinder udgjøre, eller mod de 300,000 eller flere, som vilde blive Bælgere i Fald den store Reform, eller som jeg hellere vilde kalde den, Samfunds-Revolu-